

Relativa pronomen och adverb

- ✓ Ali och Sara hjälpte en gammal **kvinna som** hade ramlat på gatan och skadat sig.

som är det vanligaste relativa pronomenet.

som **syftar** tillbaka på ett ord i meningen.

I formellt skriftspråk används ibland *vilken* (*vilket*, *vilka*) i stället för *som*.

- ✓ Kvinnan, **(som)** Ali och Sara körde till sjukhuset, var chockad.
subjekt verb

som kan utelämnas om det **inte är subjekt** i satsen.

- ✓ Kvinnan, **som** var chockad, kördes till sjukhuset.
subjekt verb

När *som* är **subjekt** kan det inte utelämnas.

	Bisats							
	Bisats- inledare	subj.	Sats- adverbial	Verb ₁	Verb ₂₋₄	Komplement	Adverbial	
De blommor	(som)	min mor		köpte				är jättevackra.
Blommorna	som både bisatsinl. och subj.			står			i vasen	är vissna.
Jag köpte blommor	(som)	jag		gav		till min mor.		
Jag köpte blommor	som både bisatsinl. och subj.			luktar			gott.	
Jag undrar	vem	som	inte	kan	komma		i morgon.	Indirekt tal
Han frågar	vad	som		händer			nästa vecka.	

- ✓ Kvinnan kördes till sjukhuset, **där** hon fick vård. På sjukhuset, **dit** de **kom** efter en kvart, röntgades kvinnans arm.
- ← befintlighet← riktning

De relativa adverbena *där* och *dit* används för att uttrycka *befintlighet* respektive *riktning*.

befintlighet: platsen där man befinner sig, där man är.

riktning: förflyttning, innebär att man har ett rörelseverb (komma, gå, resa...)

Jämför:

- { Kvinnan kördes till sjukhuset. Kvinnan fick vård **på sjukhuset**.
- { Kvinnan kördes till sjukhuset, **där** hon fick vård.
- { De kom **till sjukhuset** efter en kvart. På sjukhuset röntgades kvinnans arm.
- { På sjukhuset, **dit** de **kom** efter en kvart, röntgades kvinnans arm.

- ✓ ~~De frågade var akutmottagningen låg.~~

En relativsats kan aldrig inledas med *var*, för *var* **syftar inte** tillbaka på något ord.

var i början av en sats är alltid ett frågeord.

Jämför: De frågade var akutmottagningen låg. (indirekt tal)

bisats

De frågade: "Var ligger akutmottagningen?" (direkt tal)

- ✓ Kvinnan, **vars** arm var bruten, hade mycket ont.

Ali och Sara, **vars** (*vilkas*) bil var parkerad utanför, var oroliga för att de skulle få parkeringsböter.

vars är genitivform.

I plural kan man i formellt skriftspråk använda *vilkas* i stället för *vars*.

Jämför: Kvinnans **vars** arm var bruten. Kvinnan hade mycket ont.

- ✓ Kvinnans man, **som** en sjuksköterska hade ringt **till**, kom till sjukhuset.

som kan inte användas efter preposition. Därför sätts **prepositionen** **sist** i en relativsats.

Preposition + *vilken* (*vilket*, *vilka*) används bara i formellt skriftspråk:

Kvinnans man, **till vilken** en sjuksköterska hade ringt, kom till sjukhuset.

- ✓ Kvinnans man tackade Ali och Sara för **allt** (**vad**) de **hade gjort** för hans fru.

vad eller *som* används efter **allt** och kan utelämnas när det inte är subjekt.

- ✓ Ali och Sara tyckte inte att de hade gjort mycket, **vilket** (**något som**) de också sa till mannen.

vilket används när det relativa pronomenet syftar tillbaka på **innehållet i en hel sats**.

I stället för *vilket* kan man också använda *något som*.